

LO TEATRO CATALÀ

PERIÒDICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS

DESTINAT PRINCIPALMENT A FOMENTAR LO PROGRÉS
E INTERESSOS DEL TEATRO DE CATALUNYADirector: **D. Joan Brú Sanelement****ANUNCIS
Y RECLAMS:**A
PREUS CONVENCIONALS**REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ:**CARRER ARIBAU
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona.	1'00 pesseta trimestre.
Fora.	1'50 » »

PREU DE CADA NÚMERO

Número corrent.	10 CENTS.
Id. atrassat.	15 »

Sumari.

Nostre grabat.—Defensa justa.

Entreactes.

Historia del Teatro Català.

Estrenos.

Carta d' Olot.—Aplausos.

Protestas.

Entreteniments.

Saló de descans.

Administració y Contaduria.

Cavilacions.

A nostres lectors de
Barcelona.

Teló d' anuncis.

D. Francisco de Perez Cabrero.

Ayuntamiento de Madrid

NOSTRE GRABAT

D. FRANCISCO DE PEREZ CABRERO

Lo Teatro Catalá, además del género que forman las producciones cómicas ó dramáticas que en éll abundan, té també la part musical que presta son concurs á las obras destinadas á la escena: d' aquest modo queda completament sentada sa existencia. Y no'ns falta, per cert, als catalans lo treball teatral artístich ab que molts distingits, y fins alguns eminents, compositors han enriquit las bellesas de bon número de obras destinadas á la sarsuela catalana. Es bèn sabut que fins óperas catalanas s' han representat en nostres escenaris, degudas al talent de notabilíssims mestres, entre 'ls que s' hi conta lo celebrat D. Joan Goula.

Es del cas, donchs, que nosaltres 'ns ocupém de quant en quant de música. Es natural examinar, baix tal punt de vista, las produccions catalanas en quals arguments s' hágin inspirat los compositors pera adornarlas ab las gatas de son talent musical. Contém, al efecte, ab la colaboració de un dels més reputats crítics, y avants de que comensi á honrarnos ab sos articles, es precis, ó així al menos ho creyém, que donant patent proba de que considerém important la música en nostre escena moderna, ilustrém lo setmanari ab lo retrato d' algún dels autors y compositors que figuran en lloch envejable.

D. Francisco de Perez Cabrero es, potsé, lo més indicat, ja perque es un excelent director molt ben reputat en sa carrera, ja per ser lo que durant més temporadas s' ha trovat al frente de las compañías lirich-dramáticas en Barcelona y en los principals teatros de importantes poblacions, ahont s' ha fet ab aplauso teatro-lirich catalá.

En efecte, lo Sr. Perez Cabrero—qu' es fill d' aquesta capital,—després d' haver comensat á donar á conèixer sas inmillorables condicions com á mestre concertador en lo teatro de Reus, va tardar poch en ocupar aquest puesto en Barcelona; y en los teatros del Tivoli, l' antich de Novetats y lo del Circo Barcelonés, se l' ha vist per espay de molts anys, concertant y dirigint, sempre ab bon éxit, las sarsuelas que s' hi representaban.

No volém jutjar avuy son mérit: no es nostra missió aquesta. Pero ja que d' éll parlém, no podém menos de fer constar que á sas brillants dots, que tothom li regoneix, com á notable concertador, ha d' afegirshi la circumstancia de son caràcter que per res s' arredra, y de sa activitat y constancia, que fan que may hágin de retrassarse los treballs artístichs en lo colisseu ahont éll sigui.

Altra inmillorable qualitat del Sr. Perez Cabrero—la que més patentisa son talent y sa bona instrucció en sa professió artística—es que ab menos elements dels que exigeixen las eminencias, treu de las orquestas y dels cantants, magnífichs efectes y sorprendents con-

junts. Nosaltres havém assistit més d' un cop á la audició, no ja de sarsuelas catalanas, sino d' óperas de molt empenyo, y havém quedat admirats de que, ab massas corals y orquestrals bastant reduhidas, logrés execucions tant y potsé més perfectas qu' altrás que 'n haviam presenciat en grans teatros, ahont tenían dobles elements y més temps pera los ensaigs.

Aixó ha fet que lo Sr. Perez Cabrero conquistés sens estors un puesto en la ópera, y que quant la sarsuela ha quedat casi olvidada, posantse al frente de cantants catalans, hagi enlayrat lo nom de Catalunya dirigint ab aplauso las óperas modernas.

Pero lo Sr. Perez Cabrero, á pesar de poguer aspirar á ocupar lloch distingit entre mestres italians, com bon catalanista qu' es, ha deixat l' ópera pera dirigir compañías cómic-h-liricas catalanas, sempre que se li ha presentat ocasió.

Lo Tivoli ha estat, com sab tothom, lo teatro predilecte de la música en lo Teatro Catalá; donchs be, lo Sr. Perez Cabrero considera 'l Tivoli com si fos á casa seva.—P.

DEFENSA JUSTA

Tenim necessitat de dir quatre paraulas al periodich *Lo Catalanista*, de Sabadell.

Se 'ns ataca: hem de defendernos.

Ab lo titol de «Una qüestió enutjosa», publica en son número 174 corresponent al 16 del corrent, una especie d' article seguit de un remittit suscrit ab la inicial S; en quals documents se permet fer gratuítas é infundadas apreciacions que no fora just que deixéssim passar sens correctiu, fractantse, com se tracta, de nosaltres.

Si aqueixa conducta estranya ha estat observada per lo apreciat colega de Sabadell ab la intenció d' atacar á la Empresa de Novetats fent véurer que tira contra LO TEATRO CATALÁ, la cosa no té pas gracia. Aixó seria igual á que nosaltres ataquéssim, per exemple, si volguéssim promoure qüestions enutjosas—que no ho volem—á algun diari catalá de Barcelona pera dirigir la punteria á *Lo Catalanista*, de Sabadell.

Y no 'ns vinga l' autor á qui contestém, ab la excusa de la imparcialitat; perque lo reprobar la conducta de la Empresa de teatro Catalá del passeig de Gracia ab motiu d' admétrer ó no una obreta sense importancia, y de dedicar una funció al Sr. Sagasta, seria un acte d' imparcialitat si fos realisat espontáneament y no, com en lo cas d' ara, que está fet sols á impuls de un alarde extemporani ab lo qual s' intenta fer créurer que á nosaltres nos mouhen fins interessats.

Y s' equivoca. Quants nos llejeixen y al mateix temps son lectors de *Lo Catalanista*, convindrán en que no es mereixedor de censura lo procedir de aquella Empresa, ni per acullir la pessa *A la preveñció*, que al cap y al fi es un fi de festa xistós encara que no tidgui antre mérit, ni per disposar una funció en honor de 'n Sagasta, qui, al asistirhi va demostrar nenir en molta consideració la Teatro Catalá. No creyem que una Empresa de teatros hagi de mirar lo color polítich dels personatjes quant, en cassos excepcio-

nals vol obsequiarlos, obrant ab caballerositat. Sabem d'empresas que, sense ser possibilistas, vâren invitar al senyor Castelar l'última vegada que vingué á Barcelona; y cap diari, ni 'ls politichs, ni 'ls literaris, ni 'ls de cap classe, van tenir res que dirhi. Ni ara tampoch cap s'ha queixat de l'obsequi fet á Sagasta. Si per cas algun s'ha dolgut de que, méntres va anar á Novetats, no anés l'endemá á Romea. Encara que 'n Sagasta no es probable que sápigá 'l dualisme que, per part d'alguns, hi ha avuy en las qüestions teatrals catalanas en nostra ciutat. ¡Quí sab si aquí hi trovariam alguna má oculta! Pero deixemho córrer, fent constar la planxa del periódich del carrer de Madoz, de Sabadell, y anem al remitiu.

Diu son autor que Lo TEATRO CATALÁ es eco... de qui 'l paga. ¡Vaya una perogrullada! Donchs ¿de qui ho será? ¿de qui no 'l paga? Pero ¿ja ho sab lo senyor S. qui 'l paga Lo TEATRO CATALÁ? Nosaltres li dihem qu'ho ignora. Y dihem més: afegim que no es qui ell potse 's pensa, y no tenim inconvenient, si vol saberho, en mostrarli 'ls recibos. Con que, senyor del remitiu, no vaji á la babalá en aixó, porque es un'altra planxa.

Y ho es també lo faltar á la veritat quant diu que, referintse nostre setmanari á la obreta *La gran* del senyor Riera, va callar que en losanuncis já constaba que era arreglo. Nosaltres dèyam textualment: «Tots los periódichs convenen en que la obreta *La gran*, del senyor Riera y Bertrán va fer riurer molt. Algun ha dit qu'es traducció o arreglo d'una obra castellana molt representada». Y 'ns dolguérem de que un autor com lo senyor Riera, de prou talent pera produhir originalitat, no ho fes. Y com aixó vârem dirho en una revista de la premsa y no en una revista dels cartells de las cantonadas, no venia al cas parlar de lo que aquets expressaban.

Veliaquí, per consegüent, una altra planxa, méntres en nostras columnas no vârem ferla al parlar de *La parentela*; y veliaquí probat que no hi ha diferencia de criteri en nosaltres porque aquesta obra hagués estat representada en Romea y la primera en Novetats.

En tot lo que 'us explica referent á que algú va contar á qui paga Lo TEATRO CATALÁ no sé quinas novelas respecte á *Lo castell y la masia*, hem dedirhi que, com sens dupte no som qui pensa losenyor S.—que 'ns pren per altre.—no hi ha una sola paraula de veritat.

Y consti, per acabar, senyor articulista y senyor S., que estan equivocats de mitj á mitj en quant á qui es que paga Lo TEATRO CATALÁ, y que sempre que se 'rs ataquí injustament, atribuhintnos cosas que no son veritat, tant si ho fan vostres desde *Lo Catalanista*, com si ho intentan valentse d'algun diari, també catalanista, d'altra ciutat, surtirém nosaltres á exercir defensa justa. No busquéu polémicas; pero tampoch ne fujim.

ENTREACTES

Recepta pera ser un bon graciós SONET

Comensarás pera tení' una cara
que fassi gracia, igual que ta figura;
y no farás may riure per la etxura
de trajos lletjos y de forma rara.

La gracia en los detalls y dicció clara
tas prendas han de ser; móuret procura,
no com mico ó com mona, sino ab pura
finesa del actor que ab l' Art s' ampara.

No fássis riure may ab barrets grossos
y acaricaturante; aixó es la trassa
ab que també fan riure los talossos:

pensa bé que la gracia, si 'n fas massa,
ab las xabacanadas se fa á trossos,
y aixís pots sé un graciós de bona rassa.

UN GRACIÓS MODERN.

HISTORIA DEL TEATRO CATALÁ

(Contnuació.) (*)

Veurém aviat com las representacions vâren pasar del temple á las moradas y palaus de la noblesa; pero ara hem de dir alguna cosa pera estudiar be lo Teatro catalá, examinant lo caràcter de nostre poble ab tots los antecedents que pogan servir pera marcar lo lloch que ocupaba en ell la literatura dramática de aquells sigles.

Aixís volém ferho, esperant que aixís compendrà be 'l lector, tractantse d'una institució que en aquella llunyàua época comensaba á tenir vida, que no podia adquirir cap desarrollo artístich, si se 'ns permet usar semblant paraula.

En lo caràcter del catalá que ho es de rassa, sobrepujaba ja, com avuy hi sobrepuja, lo bon sentit y la rahó á la imaginació ardenta ó á la fantasía; la conciencia á las passions sentimentals, y la perseverancia y la energía als esforços momentanis de la magnanimitat. Nostre poble era ja llavors lleal, independent, franch, rudo y amant del trevall y del deber. Son modo d' ésser s' avé perfectament ab son llenguatge concís, clar, y en lo qual no s' hi veu may ampulositat, y en lo qual fins las metàforas que á voltas usan los fills d' aquesta terra, deixan véurer sempre d' una manera gráfica, lo verdader sentit de la frasse, recta, incapás de doblegarse, que no consent la mentida y que, per lo mateix que no s' expressa ab mitjas tintas, indica ben clar qu' es la veu d' un poble que sent palpitant en sos individus una virilitat extraordinaria.

La constitució de la familia, ja allavors tenia per base concentrar ab preferencia 'ls patrimonis mercantils y agrícolas, demostrant ab aixó un esperit previsor que li ha donat un sello especial de respecte á las antigas tradicions. Aqueix esperit, de cada familia 'n fa una especie de rassa; y la llar, l' herreu, la casa payral y 'l fadrí extern, havían fet ja del poble catalá, un poble que per una part se tro-

(*) Véigis lo número del día 12 del corrent.

vaba arrelat á la patria en la que poch á poch anaba progressant, y per altra s' escampaba, impulsat per son esperit emprendedor. L' hereu era considerat com lo patriarca en la casa senyorial, méntres los fills segons s' apartaban d' ella, á la que retornaban devegadas quant ja tenían fortuna, ó ab lo desengany y ab l' ansia de trovar lo lloch reservat en l' ascó de la casa dels seus avis.

No 'sent lo poble catalá,—com se despren, no ja de lo que deixém consignat, sino de quant se pot véurer confirmat per notables escriptors—un poble donat á la fantasía y á la exageració, 's compren que sas aficions y gustos artístichs havían de ser d' altra manera que los gustos y las aficions que en aquet punt inspiréssin lo sentiment dels pobles meridionals. Un sabor aspre que lliga exactament ab son caràcter, demostraba 'l catalá de llavors en tot lo relacionat ab assumptos artístichs. En sas rondallas s' hi veyá, com en tot, la sobrietat, y estant inspiradas per semblant aspró, semblaban nascudas entre boyras, nó sota un cel blau y resplandent de llum y d' alegría. Fins en lo desenvolvement de la mussa popular s' hi notaba instintivament un aire de gravetat y de quelcom de sério, que fa compèndrer tractarse d' un poble sever, senzill y que no obra may sens estar impulsat per las qualitats que van descritas.

Nos fariam pesats si tractéssim aquí de extèndrens en determinar ab més detenciò las circums-tancias que, en la época á que 'ns trovém transportats, donaban ja als fills de Catalunya lo caràcter que se 'ls hi regoneix per tothom que estiga un xich enterat de la historia de nostra patria. Lo dit basta á nostre objecte, que solsament es indicar, ó fer compèndrer que no es extrany, per lo que acabém de dir, que no 's preocupéssin nostres antepassats de florir, d' adornar poèticament, artísticament, ni musicalment, las produccions que fóren lo punt d' ahont parteix lo que podém considerar com l' instituciò teatral en nostre país. La música, lo ball, la escenografia ja existían; pero estaban atrassadas, Lo referent al art escenogràfich eran tot cosas grosseras que sols formaban alegorías extravagantas que ningú 's cuidaba d' aprofitar. Per aixó son molts los historiadors é investigadors de cosas de l' antigó en nostra terra, que diuen que la obra dramática aplicada á la representació escénica no apareix verdaderament, per més que existeixin d' aquells temps, com ja havém dit, diferentas, encara que pocas, produccions. Los tals donan per cert que las recitaciòns que tenían efecte, no eran altra cosa que actes per l' estil de nostres certámens de poesia; y ho acaba de fer créurer lo fet de que en aquellas obras no apareix molt cuidat lo diálech ni lo que constituheix la trama ó acció.

Aixo dit, se compren que, aixís com la aparició dels rudiments teatrals que considerém base del Teatro Catalá, va ser cosa relativament fácil y natural en una fetxa en que va comensar en Europa un modo d' ésser distint de que havia precedit aquella,

no tingnéssin tals rudiments gran desarrollo. Catalunya no va ser agena al moviment de transformació de aquella época, per quant sos fills participáren dels sentiments que impulsaban á las demás naciones; pero si 'l catalá no va ser indiferent á tals fets històrichs, no va pérdrer per aixó son caràcter que no era apropiat pera dedicarse á fomentar la literatura dramática en los comensos de las representaciones.

Per tal motiu, si 'l teatro va quedar instalat de fet, hi va quedar d' un modo imperfectíssim y que no era molt apropiat pera que pogués fer grans progressos, com realment no 'ls va fer, fins que transcorreguás molt temps; lo qual tindré ocasió de véurer en los següents capítols.

(Se continuará.)

ESTRENOS

La comedia en un acte, en prosa, *Lo barato es car*, estrenada en Romea en la funció de teatro catalá del dijous, siguié molt aplaudida, y al ser cridat á las taulas l' autor al final de l' obra, lo senyor Colomé manifestá que era de D. Feliu Cortés de Thersol, y que no podia presentarse per no trobarse en l' escenari.

La pessa es molt graciosa y d' argument senzill; pero ab tant bon inginy tramat, que té en constant interés al auditori. Lo llenguatge es fácil y propi dels personatjes.

Lo desempeñyo d' aquesta obra, siguié mereixedor dels molts aplausos que va rébrer de la concurrència. Las senyoras Monné y Sala y 'ls senyors Colomé y Borrás estiguéren perfectament en sos respectius papers, essent també digna d' elogi la direcció.

Rebi nostra enhorabona l' autor, per més que 'ns sigui enterament desconegut; y si es nou en lo teatro, desitjem que dongui algunas produccions per l' estil de *Lo barato es car*, ab lo qual no tardará en ferse conéixer de tots los aficionats á la literatura dramática.

Lo monólech *L' home de l' orga*, estrenat divendres en Novetats per lo Sr. Fontova, va resultar ser del senyor Russinyol, colaborador de nostre estimat colega «La Vanguardia.»

Va tenir éxit: está ben escrit; lo llenguatge es molt natural; los xistes no hi escaseijan.

Lo protagonista figura un pobre home á qui recullen per vago, tancantlo en l' Assilo del Parch... Lo notable artista Sr. Fontova va lluhirse molt en aquesta obreta que va deixar content al públich, com ho va demostrar cridant al autor á las taulas.

No 's va presentar, porque lo Sr. Russinyol se trobava fora de Barcelona. Li enviém, donchs, lo nostre aplauso.—F. de B.

REPERTORI DE FORA

Olot 26 Novembre.

Fins á lo present de temporada en esta d' Olot s' han representat las següents obras catalanas: *La Bruixa* (de Soler) *La malcasia de Sitges* (de Vidal) *La Cartilagino-*

tolgia (de Colomer) y *La resurrecció de la carn* (de Butifl) Totes elles han sigut rebudas ab aplauso, especialment *La Bruixa*, obra que la primera actriu senyora Juani interpreta d'una manera acabada, alcanthi grans y justissims aplausos.

La Sra. Cufi y 'ls Srs. Queró, Serrodó, Valero, Jené, Rubio y Millá, ajudaren en molt ab bon despenyo total de l'obra, fentse dignes d'especial menció los Srs. Arolas y Güell, lo primer per son paper y sa bona direcció escénica, y lo segon per lo molt que demostrá enténdrer lo paper de *Vespa*.

La representació d'*La Malvasia de Sitges*, aquesta preuada joia del teatre català, fou lo que se 'n diu un verdader éxit. Las Sras. Juani y Cufi y 'ls Srs. Arolas, Millá, Valero y Rubio, tots á l'una fóren justaments celebrats en sos respectius y ben entesos papers.

Quedant de vosté S. S. S. se despedeix fins á un altre dia—*Lo Corresponsal*.

APLAUSOS

Avuy en lo Teatro Romea se donará una funció extraordinaria que no duptén atreuré numerosíssima concurrència.

Se posarán en escena «Lo Compte de Pallars», aplaudidíssima tragedia del Sr. Maluquer y Viladot, y «La Parentela», arreglo del Sr. Colomer que tant extraordinari éxit vè obfenint fins ara.

Aixó ha de fer lo Teatro Romea: més obras catalanas y menos de castellanas, sino vol que'l públich borri en sa imaginació lo nom de teatro Català, ab que adorna sos cartells.

Sabem que la Direcció del teatro Català de Romea ha disposat una funció extraordinaria pera dijous de la setmana entrant en honor del distingit poeta y aplaudit autor D. Conrat Roure. Com es natural, atenent á la idea ab que s'ha organísat l'espectacle, se representarán las produccions del mateix autor *Lo Castell y lo masia* y *Qui mes mira....* que desde son estreno han alcanstat sempre notable éxit. Molt nos plau que las Empresas catalanas se racórdin d'honrar als poetas que cultivan nostra literatura; y aixis com vam aplaudir á la de Novetats per obsequiar al Sr. Pin y Soler, nos alegrém de que la de Romea dediqui una representació en obsequi del Sr. Roure.

Creiem que los verdaders catalanistas serán tambe de nostra opinió.

PROTESTAS

Durant los dias de la festa mayor del vehi poble de Sant Andreu de Palomar, se donarán funcions teatrals, representantse solsament sarsuelas, la major part d'ellas bufas y flamencas. Es molt de lamentar que cap de 'ls cassinos hagi disposat funcions catalanas; y tant més ho es, en quant sabém que sense mœurs del poble, podían troverse elements de válua que, segurament, haurían presentat obras tan ben representadas, per no dir més, com pujan serho las sarsuelas que han sigut escullidas. ¿No hi ha á Sant Andreu, per ventura, lo distingit

actor cómic D. Lleó Odena que en moltes ocasions ha fet las delicias d'aquell públich? ¿No té també complertas simpatías lo Sr. Gali, y altres que s'han vist sempre aplaudits ab justicia en lo género català? ¿Perqué, donchs, oferir, en dias tan senyalats, obras que han de pervertir lo gust dels auditoris? ¿perqué han de ser rebutjadas las produccions de nostre teatro, que generalment reuneixen la circunstancia de deleitar instruint als concurrents? ¿No fan cas los directores de las societats de recreo de Sant Andreu, del poch éxit que, en realitat, han tingut allí casi sempre tal classe d'obras? Lo fet, repetim, es, digne de censura.

ENTRETENIMENTS

BELLA NATURA

Al peu d'una gran montanya
coberta d'herbas y flors
de bells y variats colors,
una casa sos peus banya
en un riu que du ramors.

La casa es blanca, talment
com bolva de neu cayguda:
en sa teulada, cabuda
hi trova, sens cap torment,
tota auclleta perduda.

Lo riu, que volta jugant
caseta y bosch, fent lo plaga,
ab son ramor, que afalaga,
darrera un turó gegant
á la fi 's pert ó s'amaga.

No hi falta may, ni 'l pagés
sens fer cas de sas suhórs
cavant en l'horta afanyós,
ni de béns remat extés
guardat per baylet joyós.

En las voretas del riu
l'enramada hi creix ufana,
y de tal modo engalana
tot son entorn, que sonriu
fins la floreta boscana.

Mostra's lo cel constantment
brillós y pur com mirall:
no 's veu de núvol borral,
y es lo seu blau, transparent
entexinat de cristall.

Respira tot benhestar,
pau octaviana, alegria:
d'un cap á l'altre del dia
cap mal fat pot enguniar,
ni res passa, ni cambia.

Tal es, sens cap invenció
ni pecar d'ecsaierat
ni un detall deixá olvidat,
un pais.... del menjadó
del piset que tinch llogat.

LLUÍS MILLÀ.

IVERN

Las fullas per terra,
los arbres pelats,
las flors son pansidas,
los camps tots gelats.

Lo cel está núvol,
lo sol no ha sortit,
l' aucella está trista,
tothom va ensopit.

Las serras y boscos
n' es tot soletat;
lo temps d' alegría
per ells ja ha passat.

A vila es silenci,
lo fret bufa fort.

A porta del temple
n' hi ha l' avi mort.

M. SOLÀ.

CONTRAST

Prop de S. Joan de las Abadessas.

Lo cel está estrellat, fosca es la nit;
la lluna, com d' ivern, brilla potent;
l' aigua del riu, qu' ab grat rencor se sent,
fa ab poesia palpitant mon pit.

Y mentres desde 'l tren, pe 'l fret rendit,
com cinta platejada vaig veyent
la que forma del riu mansa corrent
lliscant cap a la mar per' ferne llit.

y penso en aquells temps en que, gosant,
vaig jo declarar-te mon amor,
lo prosaich ab lo portich contrastant

para 'l tren de la lluna a la claror;
baixo pensant en tú, y al restaurant
hí veig... ensiam y bledas. ¡Quin horror!

ROCH PALET DE RIERA.

SALÓ DE DESCANS

Aquesta Administració s' está ocupant en en nombrar corresponents administratius en las principals ciutats y poblacions de Catalunya, y próximament tindrem del tot organitzat aquest important servey. En quant ho sigui, farem saber qui son las personas que havem nombrat pera comissionats.

Per no tenir llesta la planxa corresponent, no 'ns es possible comensar avuy la publicació de grabats referents a trajos é indumentoria. Ho farem molt aviat.

«La Revista de Sabadell» important publicació diària que veu la llum en la ciutat quin títol porta, explica en los següents termes la representació donada en lo teatro Principal de dita població, ab la primera obra dramática del Sr. Maluquer y Viladot. Diu aixís, eu sa edició del dia 25. «Un éxit franch y entusiasta tingué la nit passada en nostre Teatro Principal, la tragedia de D. Joan Maluquer, «Lo Compte de Pallars».

La critica, desviada avuy de son camí fins per la passió política, ha judicat ab censurable actitud la obra del Sr. Maluquer, vejent en ella, més que la primera producció d' un novell autor dramàtic, la obra d' un diputat fusionista.

S' ha de confessar, donchs, que 'l públich, contagi per los apassionats judicis de molts diaris de Barcelona, assistí al teatro ab marcada prevenció, y així vá demostrarho durant la representació del primer acte y acullint unicament ab grans aplausos la balada del trovador *Raymont*. Durant l' entreacte hi hagué animadas discussions entre 'ls concurrents, y comensá a criticarse la injusticia de las opinions de alguns crítics de la capital. Mes en lo acte segon. lo públich tot, abandoná sas reservas y prevencions, declarantse franca y espontáneament per la nova obra, va interrompre varias vegadas la representació ab nutridas salvas de aplausos. Al acabar l' acte fou ab insistencia cridat l' autor a las taulas, lo qual se repetí al terminarse la obra. essent lo Sr. Maluquer objecte de una calurosa ovació. Consti que en lo teatro hi havia poch fusionistas pera contribuir a que l' éxit no fos real y just».

Continua luego dita Revista parlant del drama del Sr. Maluquer y de sa acertada execució per part dels artistes del teatro Romea que anàren a Sabadell; pero nosaltres traduhim solement los anteriors párrafos pera que nostres lectors végin com ha sigut rebuda en Sabadell una obra que es cada dia més aplaudida en Barcelona, ab tot y pertanyer a un género combatut ab apassionament de escola per determinada critica.

S' está organisant una companyia pera lo nou teatro del Bañeri de Tortosa.

A propòsit d' aquet teatro. Son propietari, la Excm. Sr. D. Manel Porcar y Tió, ha tingut la galanteria de enviarnos un exemplar molt ben imprés, de una memoria históric-científica qu' es la extensa ressenya del preciós establiment que en tant grau ha millorat l' aspecte de la ciutat de Tortosa. La memoria va acompanyada d' un plano ó, mes ben dit, panorama del Bañeri, ahont consfa l' emplaçament del elegant teatro que fa poch temps va ser inaugurat. Felicitem al Sr. Porcar y Tió per haver instalat semblant millora, y al donarli las gracias per l' obsequi que 'ns ha fet, volém manifestarli nostra idea de fer próximament en aquet setmanari, una detallada ressenya del preciós teatro que ha manat edificar sens reparar en sacrificis.

Avisém als lectors que no envihin cartas certificadas, posanthi diners dintre; porque es fácil que arriba la carta al seu destinatari, sense 'ls diners. Aixís ha succehit fa poch a una persona amiga nostra, a qui una aplaudida artista catalana, que s' trova avuy en Lisboa, va remètrer una cantitat baix sobre certificat, acompanyanthi carta. S' ha rebut aquesta y 'l sobre molt

ben lacrat; pero sense 'l bitllet de Banch que la artista va posarhi. ¿L' han sustret á Portugal? ¿l' han sustret á Espanya? Ja 's fa espedient. Veurem quin resultrt donará. De tots modos, val més enviar fondos per valor declarat.

Estrenos que 's preparan.—En Novetats, la comedia *Ni la teva ni la meua*, de C. Gumá.—En Romea *La vocació y La peste de Tartaria*; la primera de Moragas y l' altra de C. Colomé. Després s' estrenarà lo drama *Lo campanar de Palma*, en qual obra debutarà en lo teatro Catalá lo notable primer actor D. Pere Riutort.

Administració y Contaduria

Circular.

Al pensar en fundar Lo TEATRO CATALÁ y posarse al frente de la Administració de aquet periódich, l' infrascrit no ignoraba que aixís podia tenir acceptació com deixar de tenirla. Per tal motiu, aquesta Administració no s' ha cuidat més que de véurer l' éxit que tindria lo nou setmanari, pera donar impuls á la suscripció una vegada assegurat lo resultat per lo que oferis la venta dels primers números.

En Barcelona ha lograt ja tenir vida propia Lo TEATRO CATALÁ, sent moltes las felicitacions que reb la Direcció, y no escás per cert lo número dels suscriptors. Es més: lo naixent periódich circula ja en importants poblacions, com son Sabadell, Reus, Mataró, Olot, Figueras etc., y es buscat en altres punts ahont hi ha societats catalanistas y amants de nostras glorias teatrals.

L' Administració creu, donchs, del cas dirijirse als senyors Directors ó Presidents de las moltes corporacions á qui pot convenir que en sa biblioteca hi figuri un periódich que té ja molta acceptació; y com té la convicció de que desde 'l número de la fetxa, será llegit en totes las ciutats y vias d' importancia del Principat, considera arribada 'l hora de que en tot Catalunya se sápigui que Lo TEATRO CATALÁ, per las circumstancias que concórren en la manera com se publica, es sens dupte lo setmanari que, reunint interessant y variada lectura y tenint per mira lo enaltir baix tots conceptes nostra escena regional, resulta de franch á quants l' adquiriexen, ja siga per suscripció, ja comprantlo á mida que va publicantse periódicament.

Aixó no es exagerat; es la vritat pura. Ab cada un dels números de Lo TEATRO CATALÁ s' hi acompanyan 4 planas, per lo menos, d' alguna producció dramática que després d' haver estat estrenada ab aplauso, no ha estat impresa encara fins avuy. La extensió de una comedia permet, generalment, que, tal com se dona per folletí, en tres mesos quedí acabada sa publicació; l' import de la suscripció es, fora de Barcelona, una pesseta y mitja cada trimestre; lo preu de una producció dramática en las llibrerias, es dos pessetas. Véjis, donchs, com es cert que los suscriptors á Lo TEATRO CATALÁ, per

cantitat menor á la que val una obra teatral que tothom pot adquirir, se trovarán ab una comedia impresa solament per' ells' y además ab 12 ó 13 números de una publicació que constituirá un llibre que donará exacta noticia de tot quant se relacioni ab nostre modern Teatro.

Dit aixó, l' Administrador que suscriu espera que, aixis com en Barcelona han estat degudament apreciadas las ventatjas que donan superioritat á aquet periódich, no passarán desapercubudas tampoch per las personas que 's trovan presidint ateneos, cassinos, societats literarias, centros catalanistas ó reunions d' aficionats; logrant, si se 'n fan cárrech, que augmenti en tots los pobles catalans l' afició que avuy en aquesta capital existeix ja pera proporcionar-se un setmanari imparcial, qu' ha vingut á ocupar un puesto ja envejable entre los que ab més éxit venen publicantse temps ha.

No es necessari dir res mes pera fer compèndrer una de las principals bases en que descansa la idea de fer sortir aquet periódich; per lo que l' Administració, no volent ferse pesada, ni ocupar espay en las columnas que podria fer falta als senyors redactors, se limita á manifestar als senyors Presidents ó Directors aludits y á tothom que desitji tenir puntualment Lo TEATRO CATALÁ, que s' enviará á quants s' hi soscriguin y se servixin remètrer, ab l' import del trimestre, las senyas de son destino.

Barcelona 29 de Novembre d' 1890

L' Administrador,

JOAN PERELLÓ Y ORTEGA.

NOTA.—Las personas ó societats que se suscriguin poden enviar directament l' import en sellos de 15 céntims.

CAVILACIONS.

TERS DE SÍLABAS

· · · · ·
· · · · ·
· · · · ·

1.ª ratlla horissontal y vertical, nom de dona; 2.ª, en las iglesias, y 3.ª, en los carruatjes.

R. OJEDA LOPEZ.

ENDEVINALLA

Sòch de roba,
sòch de carn,
se 'm pot beure
y sòch de ball.

J. COSTAS.

TRENCA-CLOSCAS DOBLE

Juan Suñer	Tana Urgell
Toledo	Roda

Formar ab aquets dos sobrescrits los títols d' un sol drama castellá.

JOSEPH M. FELIU.

TRENCA-CERVELLS

Buscar lo nom d' un carrer de Barcelona que, anant ne treyent una lletra cada vegada, comensant per la última, lo que vagi quedant digui: primer, utensili de ferrer; segon, lo que fa viurer als metjes; tercer, part del cos humá, y quart, una lletra.

A. BALAGUER.

GEROGLIFICH

NO qui no NO

URT

JEPET DE L' ORGA.

Solucions á las cavilacions del número passat.

Conversa.—Ase.

Combinació numérica.—4 4 4 3 4
3 4 4 4 4
4 4 3 4 4
4 4 4 4 3
4 3 4 4 4

Logogrifo numèrich.—Enformadó.

Trenca closcas.—Celos d' un rey.—Los dos barbers.—
Antón Ferrer y Codina.

Geroglifich.—Per granadins Granada.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

R. Ojeda: Lo sonet no va. Lo demás s' anirá publicant, si be no tot.—M. Solà: Per ara no 'ns ne falta d' original.—Ramón Bruna: La capa may l' aguantém; nos hi hi abriguém, que fa molt fret. Vol dir aixó que sense dedicatòria, bueno.—F. Torres: Ab Lo TEATRO CATALÁ no hi volém trencar closcas; l' estimém massa.—J. M. Feliu: Ja ho haurá vist.—Ramón Mateu: Lo complaurém en lo próxim número. Los cantars van be.—J. Costas: N' estém plens de cavilacions; pero ja veu que no 'l dssate-ném pas.

La correspondencia al Administrador, Aribau 93, 3.ª 1.^a

Imprenta de Pere Ortega, carrer del Palau, 4.—Barcelona.

Á NOSTRES LECTORS DE BARCELONA

Las ventatjas que la Administració fa constar en lo present número per medi de la circular qee avuy s' inserta, son encara majors pera las personas que adquiereixen en aquesta capital los números que van sortint de LO TEATRO CATALÁ, per quant en Barcelona lo preu de suscripció per un trimestre es solsament UNA PESSETA.

Aixó ha fet que quants consideran tal ventatja, s' han apressurat á suscriurers; y á fi d' establir un punt céntrich pera fer novas suscripcions, desd' avuy queda autorisat per admetre 'n lo Sr. Tasso en son kiosko de la rambla de las Flors, frente al carrer del Hospital.

En lo mateix centre de suscripció y demás kioskos y en los teatros se venen també los números de nostre setmanari.

TELÓ D' ANUNCIS

CONSTRUCCIÓ DE TEATROS

SERVEY COMPLERT Y BO
PERA GUARDARROPIAS

Per informes y detalls, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 73, al costat de la botiga de comestibles.

BARCELONA

LAS MELLORS MÁQUINAS DE CUSIR
son las de

SANTASUSANA

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

DIFERENTS MODELOS PERFECCIONATS
MÁQUINAS DE FER MITJAVENTA Á PLASSOS Y AL COMPTAT
PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota clase de máquinas.